

N° 14 MEURZ 1971

« POBL VREIZ »

B.P. 713 ROAZON

KOUMANANTOU

Boutin : 6 L

Skoazell : adaleg 15 L

K.R.P. 2746-79 ROAZON

POBL VREIZH

0,50

KELAOUENN UNVANIEZ DEMOKRATEL BREIZ

A-ENEP AR RE BINVIDIK HAG AR SUNERIEN BOBLOU

PENNAD-STUR

DEUT EO GANT AR SINDIKADOU !

— Ar re a zo e penn C.F.D.T. Breizh a zo 'n em gavet asambles d' an 3 ha d' ar 4 a viz c'hwevrer evit klask gout penaos e veze ont gant Breizh ar pevar departamant, ken e sell d' an ekonomiezh ken da zoareoù bevañ an dud : e-doug nav miz kentañ 1970, ez eus bet, bep miz, 18 000 a Vretoned o klask war-lerc'h labour !

« Dav eo 'ta da labourerien Vreizh, emeze, gwelet mat pegiz emañ 'n traoù, ha 'n em gannañ evit ma vo cheñchet penn d' o bazh gant ar re a ra war-dro ar 6vet Plan. »

— Komite Breizh ar C.G.T. a zo en em vodet ivez e-kreiz miz c'hwevrer : ar memes kaozioù zo deut gantañ :

« Pediñ a ra sindikadoù C.G.T. Breizh da ober pezh a vo ret da unvaniñ al labourerien, ma c'houlennint groñs e vefe roet lañs d' an ekonomiezh ha gwellaet buhez ar bobl. »

— Ar C.R.J.A. (Kreizen Vreizh al Labourerien-douar Yaouank) a zisklêrie ivez er memes amzer kement-mañ :

« Ar gouarnamant a embann e pep lec'h e vo roet lañs an-dro d' ar sevel-loened, degaset gwad nevez d' ar c'hornioù-bro re bell eus Paris, kresket goprou al labourerien... hag e ra ar c'hontrol bev eus pezh a lavar. E gwirionez, Mansholt ha Vedel, hag ar 6vet Plan d' o heul, n' houlont ket leuskel gant al labourerien-douar peadra da wellaat o buhez. »

(N eo ket memes mod en Itali : gouarnamant Roma en deus lakaet en e sav ur programm bras evit reiñ lañs da greisteiz ar vro : 7 000 miliard lירו !)

Emichañs e klasko ar sindikadoù bremañ, evit savetein Breizh, sevel al labourerien adarre da c'hounit implijoù nevez (evel m' o deus graet d' an 28 a viz here 70, daoust n' eo ket deut brav-brav gante d' an ampoent-se) .

SETU PENAOS EMAN KONT !

— E Brest, hag eñ o vont da bleustriñ e troioù Enez-Eusa, e teu al lestr-splujer « Le Redoutable » da stekiñ ouzh ur vag-pesketerezh. Kaset d' ar strad ar vag ! Sed a ziskouez penaos en em zispak rouedoù an arme war Vreizh : ne chom lec'h ebet evit tud ar vro (P' emamp ganti, n' eus ket savet kalz a drouz gant ar c'hazetennoù en-dro d' an afer-se : kaozeusoc'h e vefent sur a-walc'h me vefe taget interestoù ar vakañserien binvidik).

— E Brest c'hoazh, ne da ket mat ar vuhez gant ar skolveur :

« Ne gresko ket ar skolveur, ne gavo ket ar studierien

E KONKERNE...

... Gand eun distaol a 30 % war ar « S.M.I.C. » !

KUDENN VREIZ EUZ BREST D'AN NAONED

AODOU-AN-HANTERNOZ

● SAN-BRIEG : Itrikoù an Tu-Dehou.

Kontet e vez deomp, e-barzh « Combat Socialiste » kelaouenn P.S.U. Aodoù-an-Hanternoz, penaos emañ ar Gouarnamant o klask didroadañ tud a-vremañ maerdi San-Brieg, e-sell ar votadegoù da zont. Aotrouien faro o deus goulennet ouzh Sant-Briegiz petra e oa o soñj diwar-benn tud an ti-kêr ha peseurt klemmoù o doa d'ober outo. Da beurglozañ an enklask goulennet 'oa votiñ, dindan sekred, ha dibab e-touez un nebeut tud evel, da skouer, DIENESCH, CHARLES pe LE FOLL, ar re-varrekañ de vezañ pennoù-listenn. Marteze eo breur ha c'hoar minister an diabarzh hag ar gevredigezh enklask, rak heñvelik eo o chomlec'hioù, brud 'zo ivez ma 'zeo bet kaset al labour-se en-dro gant poliserien deuet eus ROAZHON ha KEMPER.

Neuze 'ta, gant harp ar gouarnamant ha diwar-goust pep-hini ac'hanomp emañ an tu-dehou oc'h ober e seizh gwellañ, kavet ganto pennou-listenn a-zoare evit kas ganto, emberr, ar maout, e Sant-Brieg.

● PLOUGUENAST : Labour brein ar fasisted

Trouz a zo bet nevez 'zo en-dro da Guy CARO, tud an tu-dehou o deus klasket mirout outañ da vont pelloc'h gant e labour politikel. N'omp ket a-du bepred gant CARO, koulskoude ret eo deomp diskouez e peseurt toull-strap e oa prest da gouezhañ. Pedet e oa bet CARO dont d'ur vodadenn, eno, an tu-kreñvañ a oa gant mirourien start o menoz, diouzhtu eo bet kaset CARO da satal gant gerioù diboeñ, goulennet outañ dilezel e garg kuzulier-jeneral, bloñset ha skoet, rebechet dezhañ « rannan » al labourerien-douar ha, gwashoc'h-c'hoazh bezañ « gwad-sec'hedik » ! Ar bec'h diwezhañ-mañ lakaet warnañ gant rener sindikad al lec'h-se, ur mirour touet anezhañ, en deus touellet sur a-walc'h meur a sindikalist e Plouguenast. Ret eo deomp, Bretoned emskiantek an tu-a-raok bezañ dalc'mmat war evezh ha diwall ouzh seurt pejoù. Ret eo lavarout ouzhpenn m'hon eus gwelet a-enep CARO, en afer-se, skingomz, skinwel ha kelaouennoù ar « rann-vro ».

PENN-AR-BED

Tourism evid an dud pinvidig.

Derhel a reer da labourad evid an douristed. Emañ porz-plezañs ar Vilin-wenn (e lenn-vor Brest), hag ar greizenn sportou ha dudi stag outañ tost da echu; ar Societe Yotel (95 - Suresnes) eo a zo bet karget d'ober al labour. En em droet eo ive daoulagad ar SATFI war-du Bro-Bagan : Kaoz zo da zervet eur porz-plezañs e Brignogan, eur greizenn sportou ha dudi a Keruruz (tennis, club house, etc...), eul leurenn evid kirri-dre-lien e plegmor goulven. Kement-se a zo graet evid ar hlañs uhellañ (200 bag a hello bezañ digemeret er porzioù pleñs), ha n'eo ket evid labourerien Vreiz... a bèo koulskoude da zevel aneze.

BREST : Penaoz emañ an traoù gand al labourerien estrañjour Kollet o-deus unneg labourer Aljerian ha Marokan peb tra barz an tan-gwall e-neus distrujet barakenn ar Polygone e oant o chom enni.

21 barakenn zo evelse gand labourerien estrañjour o chom enne. War-dro 3 000 emaint e Brest, anezhe tost da 2 000 deuz ar Portugal, lojet fall ha gwasket gand ar kapitalisted. Daou zevez war-lerk an tan-gwall-ze eo bet devet eun danising a oa deut da vezañ eul lojeiz evid labourerien estrañjour; eiz den o-deus kollet peb tra en tan-gwall-je.

— Ar peb a brometer... hag ar wirionez.

Trouz a zo bet graet ken-ha-ken e Brest en-dro d'eun uzin binvioù telefon Ericson a zo o vond da vezañ savet eno. Rei rafe labour da 120 den er bloavezh 1971. Ne vo ket an uzin-ze eur prizon, eme an direktor braz. Daoust ha ne vo ket eun uzin-pirat? Goût a reer dija eo deuz

tro-war-droioù Pariz e teuo mistri braz ha bihan an uzin-ze.

PONT-AR-VEUZID : Trubuill adarre.

Bet zo eur hoñsailler tegnik deuz ministr an armeou o weled an uzin d'ober poultre : « Beh on-deus gand uzin ober poultre Pont-ar-Veuzid, emezañ, ha daou vloaz vo red gortoz ahann na vo divizet petra ou teuo a vezañ ». Aon o-deus deleget ar vicherourien a vefe kaset al labour d'ober d'eul leh-all, hag e kollfe darn euz ar vicherourien o labour.

Ar stourm eneb ar sindikajou en departamant.

Skivet he-deus C.G.T. departamant Penn-ar-Bed eul lizer da Viniñ an aferiou sosial d'ar 26 a viz Genver 1971; rei a ree da hoñd dezañ e oa kalz a batroned en departamant-se o vond eneb gwirioù ar sindikajou.

Al lezennou a zell ouz deleget ar sindikajou, ouz komiteoù micherourien an uzinioù, ouz kontrad ar re yaouank o teskiñ o micher, ouz an implijou labour, n'int ket bet heuliet bepred... N'eo ket bet re rust rener al Labour en departamant gand ar batroned, ar peb a ziskouez, ma 'h eo red hoaz, emañ ar gouarnamant hag ar batroned dorn-ha-dorn evid mougaf ar peb zo bet gonezet gand ar vicherourien beteg-henn.

E CEMAT Brest, da skwer, n'eus ket bet advotet da choaz deleget nevez evid ar vicherourien, kaer o-doa ar re goz bezañ eet dreist o amzer abase an 10 a viz Kerdu 1970; Kaeroh zo, eul labourer a va war renk evid bezañ deleget a zo bet lakaet er-mêz. Abalamour da ze o-doa diskroget micherourien an ti-ze d'an 22 a viz genver 1971.

DEPARTAMANT, AN-NAONED

AN-NAONED :

— Ar sevel-tier en arvar.

Kemennet eo bet, n'eus ket pell, en ti DUCOS e vo lakaet er-maez eun tregont bennak a dud. Tizhet eo micherourien a bep seurt gant ar youl-se, eus an darbarer betek ar blenier-labourioù. N'eo ket gwelet c'hoazh e vo degaset ar stad war e zres, daoust d'ar pezh en deus embannet ar gouarnamant.

— Ar stad e ti LU-BRUN.

Renerien ti LU-BRUN, e chomlec'h-kreiz lakaet, n'eus ket pell, e PARIS, a zo o paouez kemenn o deus roet o c'hont da 15 den all ha lakaet 30 d'an dilabour e-pad ur miz. An abegoù roet a zo : bernioù re vras a var-c'hadourezh ha re a draoù graet fonnus e-kichen an traoù gwerzhet. Nac'het eo gant ar sindikadoù gwelout ar labourerien bezañ tapet gant fals-kontoù ar renerien hag gwelout ivez labourer tontolet er-maez abalamour d'ar gwelladennoù tennet eus ul labour kempennet pizhoc'h.

INDR-IZEL :

— A-enep d'an diforc'hioù.

Goude galv sindikadoù ar vicherourien baet dre bep eur ha sindikadoù ar re baet dre bep miz, ez eus bet diskroget labour e ti J.-J. CARNAUD hag en tier all eus an uzin vras. Reiñ a ra al labourerien da anaout o bolontez da vezañ

bodet dindan ar muemenn : pae dre bep miz d'an holl.

UN DOARE FALL DA REN C'HOAZH : HINI AR SOFAMO.

Kuzul-labouradeg ar SOFAMO, un uzin digreizennet oc'h implijout 250 den hag a ra mouloù-metal evit uzinoù all oc'h ober war-dro an houarn-teuz, a zo bet diskleriet dezhañ ez eo an ti hogos ar foar warnañ hag ez eur o klask ur prener evitañ. Ur wech c'hoazh e lakaer al labourerien da c'houzout an traoù pa 'z fall ha da vezañ gwall-dapet gant doareoù fall ar batroned evit ren o aferioù.

JUIGNE :

— Galeoù pe uzin ?

Diskouez a ra ar C.F.D.T. ur skouer hep a bar eus tud sunet dreist peb tra : un ti oc'h ober war-dro pontoù, hentoù hag all hag a implij ur c'hant bennak a dud hag en deus kalz a dachennoù-labour. N'eus ket gwarez e-barzh a-enep an danjerioù : tog-gwarez ebet, n'eus ket moaien stardan rodoù peb tra a ruilh. An eurioù en tu-hont d'ar 40 eur n'int ket paeet. Betek 85 eur a labour ez eus pep sizhun. Kas a reer 13 den en ur c'harrig-samm 2 CV ha 18 den en « Estafette ». N'eus ket a Guzul-labouradeg, ur sindikad bet aotreet eveljust ! Met ar rener bras en deus ur c'harr-nij, daou gastell, lennoù-bras ha... darempredoù uhel.

DEPARTAMANT ROAZON

ROAZON : Tud nevez o-deus kollet o flas er zevel tiez.

Lavared zo bet gand renerien an ti BRO-SOLO (Sevel-tiez) e oant o vond da lisañsiet ugent labourer eet war oad, da hortoz, o-deus lisañsiet hanter-kant labourer. Goullet zo bet gand sindikad C.G.T. an ti komz gand ar batroned evid klask reiñ labourer d'al labourerien hag en em gav dilabour. Ar gouarnamant a zo da damall, eme ar renerien, rag re bell a vez o klask sinañ marhajoù-nevez. Diskroget o-deus al labourerien da reiñ brud d'o goulennou.

VITRE : Red e vez labourad gwasoh evid chas. Diskroget o-deus ar micherourien (botou-ler) ar pikañ al labouradeger Noël (botou-ler), abalamour ma vent lakaet da labourad buanno-

buannañ. Eet eo al labourerien al d'o heul, da ziskouez e oant koste gante. En ti-ze a zo c'hwet kant den o labourad. Evid stourm eneb goulennou al labourerien eo prest ar renerien da reiñ muioù a labour d'ober da diez a zo dindanne.

Sevel re sindikalisted a C.F.D.T. o mouez abalamour ma vez pæet nebeutoh ar re yaouank evid ar re all, abalamour ma vez red kiañ muioh mui war al labour, ar peb a zo kaoz da veur a zepresion; klemm a reont ive abalamour ma vez re gant al labourerien. « Ne fell ket d'al labourerien, emeze, d'ober da vezañ mekanikou pe hoaz tud klañv o nerven nou ». « N'o-deus labourerien Vitre da hortoz netra remed peoù n'ezel, labour diêz, hag alize ne chom gante nemed kuitaod o bro », eme ar sindikalisted.

PENNAD-STUR

o zamm bara da c'hounit, keit na ziwano ket ekonomiezh ar c'horn-bro m' emaint ennañ. Ken reuzus eo paourentez Vreizh ken e troio fall an traoù gant he skol-veur (...) Dre forzh kreizennañ pep tra e Paris, ar gouarnamant ne zeu ket a-benn da grouiñ ouzhpenn un I.P.R. dre akademi (an I.P.R.-ioù zo skolioù da stummañ mistri ar skoloù). Evel m' emañ ar bed, e vez laosket a-gestez Kêr-Vrest : an I.P.R. a vo e Roazhon hep mar ebet ! Ne chomo da Vrest neuze, war dachenn ar skiantoù hag al lizhiri da vihanañ, nemet stumañ mistri ar c'hlasoù bihan » (devezh ar sindikadoù, skol-veur Vrest, 10 a viz c'hwevrer).

— E Breizh n'eo ket diskroget holl implijidi ar P.T.T. diouzh o labour (45 % hepken e Brest) : gout a rit avat e c'hellont bout kaset kuit da bell vro, war zigarez ez eus nebeut-nebeut a implijou er vro-mañ ? Ne vez ket kemend-all a riskl er c'hornioù-bro 'lec'h na vank ket al labour.

E penn kentañ 71 eo bet savet o mouezh d'ar sindikadoù er Frañs a-bezh : koulskoude, gwashoc'h kalz e vez an traoù e Breizh evit m' emaint e lec'h all. Diwar-benn mengleuzioù glaou Bro-Lorren ez ae an teodoù en-dro : du-se avat n'eus ken met cheñch micher d'ober, e Breizh n'eus micher ebet ken, setu !

« E penn diwezhañ miz ebrel 1970 e oa e Bro-Lorren 6 000 den o c'houlen labour hag 11 000 implij da gemer (hogozik div wech muioù !). D'ar memes mare e veze en Oriant 65 implij hepken da gemer evit 2 000 den dilabour, well-wazh ! ». Sed a lavaremp-ni e miz eost 70. Ar c'hazetennoù n'oant ket chomet berr da ziskouez pegen start ar bed el Lorren. Pegoulz avat e teuo ar gaoz gante war labourerien-douar ar vro-mañ, breset gant Plan Vedel ? A-hed an amzer n'eo ket paouezet ar Vretoned da « servijer ar Frañs ». Pevare 'ta e teredo kornioù pinvidik ar Frañs da reiñ un taol dorn da Vreizh ?

N'eus forzh penaos, n'o deus ar Vretoned mann ebet da c'hortoz digant ar gouarnamant a-vremañ.

GOUARNAMANT POMPIDOU

— Warlene en deus ar gouarnamant sachet evezh an holl gant e « lezenn enep an draiherien ». Muioù-hui avat e vez moustret war an dud : Prefed ar Rhin-Izel en deus kemeret, d'an 8 a viz genver, an arrete-mañ :

« E Strasbourg hag en holl vourc'hioù stok outi, koulz evel er c'humunioù ouzhpenn 2 000 a dud enne, ez eo difennet ingalañ e-mesk an dud — dre ar werzh pe evit netra e vefe —, ken kazetennoù, ken levrioù bihan, skritelloù, traktoù, pape-roù-brudañ, tresadennoù pe fotoioù... ha kement-se e-tal an ilizoù, ar skolioù, ar c'hazarnioù, an tiez-stad, an tachennoù c'hoari pe lennoù-neuial, an diskouezadegoù, ar sinemaoù pe c'hoarivaoù, ar gouelioù pe bodadegoù, ar micherezhioù bras. Ar memes difenn a ya en-dro en diabarzh hag en diavaez d'ar garioù ha d'ar marc'hadoù. »

Betek ober, e c'hellor ingalañ seurt paperoù e-kreiz ar parkeier, ha c'hoazh !...

— Beaj Pompidou en Afrika a xegas da soñj deomp pegen mestronius eo gouarnamant ar Frañs. Ur re bennak eus gouarnamantoù Afrika a rank en em harpañ ouz o mestr a-wechall mar fell dezhe chom en o sav ; ha gouarnamant Paris ne zispil ket dezhañ toullañ hent d'ar sunerioù bobloù en Afrika, war zigarez reiñ lañs d'ar broioù.

Ar sunerien-se a ra o reuz e Breizh ivez, daoust pegen finoc'h o doare ober. Setu perak eo ret stankañ an hent d'ar c'h-gaullisted ha d' o mignoned — anzavet pe get — « ar pennoù bras ». En ur votiñ evit ar C'HUZULIOU-KERIOU, hon eus graet ur c'hammed muioù war-raok, enep ar re binvidik hag ar sunerien bobloù.

MOR-BIHAN

GWENED : Fall an traoù evit micherourien un ti-saverezh.

Sainrapt ha Brice a implije 50 micherour e 1970 ne implij ket mui nemet 33. Serret e vo an ti e dibenn miz c'hwevrer : 33 micherour a vo kaset kuit.

Ducassou a implije 100 micherour e 1969, ne implije nemet 80 - 90 e fin 1970.

An S.A.E.G. en deus kaset kuit 100 micherour e 1970.

Prenorm, a ra betonn e Senteve, a implije 50 micherour e Miz Gouel-Mikael 1970, 35 hepken e miz c'hwevrer 1971. Emañ en e sonj kas kuit dek micherour.

Evit gouarn e vicherourien, an S.A.C.E.R. ne labour nemet 40 eurvezh pep sizhun elec'h 45 e Miz Genver 1971.

Skoazellit Pobl Vreizh hag ar stourm evit hor yezh en ur gas ho profoù da :
« Pobl Vreizh »
K.R.P. 2746-79 Roazhon.

LAKAIT

DA LENN
« POBL VREIZ »

Imprimerie Commerciale, Rennes

Rener ar gelaouenn : J.-Y. Veillard
1 000 skw tennet.
Diskleriet hervez lezenn : 1er trim.